

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.859/2016/11.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke
Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin előadó bíró
Dr. Szakály Noémi bíró

A felperesek:

I. rendű
II. rendű

A felperesek képviselője:

... Ügyvédi iroda I. rendű
Dr. Varga István ügyvéd I-II. rendű

Az alperesek:

I. rendű
II. rendű
III. rendű
IV. rendű

Az alperesek képviselői:

Dr. Tóth László ügyvéd I-III. rendű alperesek
... törvényes képviselő IV. rendű alperes

A per tárgya:

vállalkozói díj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítélettábla Gf.IV.20.162/2015/10/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szombathelyi Törvényszék 20.G.40.006/2014/61.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálattal támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű és II. rendű felperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű, II. rendű és III. rendű alperesek részére 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az I. rendű és II. rendű felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak, felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű felperes, mint megrendelő és a II. rendű alperes, mint tervező között 2004. április 20-án tervezési szerződés jött létre a ... közművesítésének engedélyes tervei elkészítésére. A tervezői díjat 5.914.000 forint + áfa összegben határozták meg és megállapodtak, hogy a közművesítéshez kapcsolódó műszaki ellenőri tevékenységet a II. rendű alperes végzi el. A tervezési díjat az I. rendű felperes 2007. június 14-én megfizette a II. rendű alperesnek.
- [2] Az I. rendű felperes, mint megrendelő és az I. rendű alperes, mint vállalkozó között 2007. május 8-án vállalkozási szerződés jött létre előközművesítési munkák elvégzésére. A szerződés műszaki tartalmát az I. rendű felperes által szolgáltatott dokumentáció 1. számú mellékletében szereplő, a megrendelő által elfogadott tételes árajánlat tartalmazta. A vállalkozói díjat átalányösszegben határozták meg, melyhez a kivitelezés során felmerült pótmunkák ellenértéke adódott hozzá. A felek a szerződésben megállapodtak, hogy végszámla a megrendelő által aláírt átadás-átvételi jegyzőkönyv és teljesítésigazolás alapján nyújtható be, amely megegyezik a vállalkozói díj pótmunkák díjával növelt és a benyújtott részszámlákkal csökkentett összegével.
- [3] 2007. október 19-én műszaki átadás-átvétel történt, melyről jegyzőkönyvet vettek fel. Az I. rendű felperes műszaki ellenőre a teljesítést igazolta, az átadási dokumentáció hiányait 8 napon belül kérte pótolni. A megrendelő a műszaki ellenőr nyilatkozata alapján a teljesítést elfogadta, az I. rendű alperes végszámla benyújtására való jogosultságát elismerte.
- [4] Az I. rendű felperes több részletben összesen 166.630.800 forint vállalkozói díjat fizetett meg az I. rendű alperes részére, az egyes kifizetéseket teljesítésigazolás előzte meg.
- [5] Az I. rendű felperes az I. rendű alperessel 2007. május 10-én „szolgáltatási szerződés” címet viselő megállapodást kötött, amellyel a munkaterület használatával összefüggésben kötöttek ki díjakat. Az I. rendű felperes 2007. október 19-én erről kiállított 4.998.924 forint összegű számláját az I. rendű alperes december 5-én egyenlítette ki.
- [6] Az I. rendű felperes 2007. június 30-án 927259 sorszámú számlát állított ki az I. rendű alperes felé összesen 7.800.000 forint összegben. A számlán a szolgáltatás megnevezéseként ... szerződés szerint” megjelölés szerepelt. A számlát az I. rendű alperes két részletben megfizette.
- [7] Az I. rendű felperes az ingatlanfejlesztési terveit részben bankhitel felhasználásával kívánta megvalósítani. Ennek érdekében devizahitel szerződést kötött az ... Nyrt.-vel, amely alapján a pénzintézet 580.000 euró hitelkeretet tartott az I. rendű felperes rendelkezésére. E megállapodásban rögzítették, hogy a bank műszaki szakértője ellenőrizheti a lehívó nyilatkozattal megküldött számlák vagy teljesítésigazolások tartalmát.
- [8] Az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között több kölcsönszerződés is létrejött, az I. rendű alperes összesen

18.320.000 forint kölcsönt folyósított az I. rendű felperes részére. A II. rendű felperes a kölcsönök visszafizetéséért készfizető kezességet vállalt.

[9] Az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között 2009. március 4-én kölcsönszerződéshez kapcsolódó kezességre vonatkozó megállapodás jött létre, amelyben rögzítették azt is, hogy az I. rendű felperesnek az I. rendű alperes felé tartozása áll fenn a bőí ... termálkút építés járulékos munkái elvégzése alapján. A tartozás 8.550.000 forint, amelyet 2009. március 17-ig kell megfizetni. A megállapodással összefüggésben az I. rendű felperes 2009. május 27-én 2.000.000 forintot megfizetett az I. rendű alperes részére.

[10] Az I. rendű alperes beltágja a III. rendű alperes.

[11] Az ... jogutódja a ... Zrt., aki a banki hitelszerződésből eredő követelését engedményezte a IV. rendű alperesre.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[12] Az I. rendű felperes módosított keresetében egyetemlegesen kérte kötelezni az I. rendű és II. rendű alpereseket az I. rendű felperes részére 83.706.400 forint és kamatai megfizetésére. Arra az esetre, amennyiben az I. rendű alperes vagyona a követelését nem fedezné, a III. rendű alperes II. rendű alperessel egyetemleges kötelezését kérte mögöttes felelőssége alapján. A kereseti kérelmének jogalapjaként arra hivatkozott, hogy 166.630.800 forint vállalkozói díjat fizetett meg az I. rendű alperes részére, azonban 83.706.400 forint értékű műszaki tartalom nem került megvalósításra az I. rendű alperes részéről, így ezzel az összeggel az I. rendű alperes jogalap nélkül gazdagodott, annak visszafizetésére köteles. A II. rendű alperes nem végezte el a műszaki ellenőrzési feladatokat, ennek ellenére az I. rendű felperes összesen 5.040.000 forint vállalkozói díjat megfizetett, ezzel az összeggel pedig a II. rendű alperes jogalap nélkül gazdagodott. Hivatkozott arra is, hogy a II. rendű alperes képviselőjében ... valótlánul dokumentálta a munkák elvégzését, és ez tette lehetővé, hogy az I. rendű alperes 83.706.400 forint összeghez jogalap nélkül hozzájutott. A II. rendű alperes e magatartásával - az I. rendű alperessel szándékegységben - 83.706.400 forint kárt okozott az I. rendű felperesnek. Az I. rendű alperes beltágja a III. rendű alperes, a vele szembeni keresetét e felelősségére, míg az alperesek egyetemleges marasztalására irányuló keresetét az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 344. § (1) bekezdésére, 360. § (1) bekezdésére, 363. § (3) bekezdésére, 364. §-ára alapította.

[13] Az I. rendű felperes a Ptk. 305. §-a, valamint 310. §-a alapján hibás teljesítéssel okozott kár megtérítése jogcímén kérte a IV. rendű alperes 83.706.400 forint megfizetésére kötelezését figyelemmel arra, hogy a hitelszerződésben kikötötték a pénzügyi, műszaki ellenőrzési kötelezettséget, azonban ennek a pénzintézet nem tett eleget.

[14] Az I-IV. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték.

[15] Az I. rendű alperes (perek egyesítése révén) viszontkeresettel kérte az I. rendű és a II. rendű felpereseket egyetemlegesen kötelezni 18.320.000 forint kölcsön és kamatai visszafizetésére. Kérte továbbá kötelezni az I. rendű felperest 6.550.000 forint vállalkozói díjtartozás és kamata, jogalap nélküli gazdagodás címén az I. rendű alperes által megfizetett „közmű tervhasználati díj” címén átvett 7.800.000 forint és kamata, valamint a jogalap nélkül kiszámlázott és átvett 4.998.924 forint és kamatai megfizetésére.

Az első- és másodfokú ítélet

[16] Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletével kötelezte az I. rendű alperest az I. rendű felperes részére 10.836.924 forint és késedelmi kamata megfizetésére. Kötelezte továbbá az I. rendű és II. felperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperes részére 24.870.000 forintot és késedelmi kamatait. Ehhez igazodóan rendelkezett a perköltség viseléséről, míg ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet is elutasította. Megállapította, hogy az I. rendű felperes és az I. rendű alperes között építési szerződés jött létre. Az átalánydíjas szerződés műszaki tartalmát az I. rendű alperes 91,9%-ban valósította meg, így az I. rendű alperest 140.065.728 forint vállalkozói díj és a külön szerződésben rögzített pótmunkák értékeként 13.080.000 forint, összesen 150.145.728 forint illeti meg. Az I. rendű felperes az általa teljesített 166.630.800 forint vállalkozói díjból 13.485.072 forintot tartozatlanul fizetett meg az I. rendű alperes részére. Ennek az összegnek 2008. január 8-tól az ítélethozatalig terjedő időre késedelmi kamattal növelt összege 26.733.934 forint, amelybe azonban az I. rendű alperesnek az I. rendű felperessel szemben fennálló, elsőfokú bíróság által megalapozottnak ítélt viszontkereseti követelése beszámítható. Alaptalannak ítélte az I. rendű felperesnek az I-IV. rendű alperesekkel szemben valamennyi jogcímen előterjesztett kártérítési igényét.

[17] Az elsőfokú bíróság a viszontkereseti kérelmet alaposnak ítélte 18.320.000 forint kölcsön és kamatai erejéig, továbbá a 2009. március 4-i megállapodásra is figyelemmel 6.550.000 forint vállalkozói díj és kamatai erejéig. Alaposnak ítélte a közmű tervhasználati díj címén átvett 7.800.000 forint visszafizetése iránti igényt azzal, hogy ezt az összeget a vállalkozói díj túlfizetésbe beszámította. Elutasította ugyanakkor a 4.998.924 forint visszatérítési igényt.

[18] Az elsőfokú ítélet viszontkereseti kérelmet elutasító rendelkezése fellebbezés híján első fokon jogerőre emelkedett.

[19] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbeezett rendelkezéseit részben és akként változtatta meg, hogy az I. rendű alperes által az I. rendű felperesnek fizetendő marasztalási összeget 2.385.110 forintra és annak az elsőfokú ítéletben meghatározott kamataira leszállította. A másodfokú

bíróság a kereseti kérelemmel összefüggésben megállapította, hogy a vállalkozási szerződés tárgyát csak az előközművesítési munkák elvégzése képezte, ezen kívül azonban pótmunkákra vonatkozóan a szerződés írásbeli módosítása külön okirattal megtörtént. A vállalkozói díj a szerződéses mennyiségek által meghatározott műszaki tartalom átalánydíja, ezért az elszámolást az elsőfokú bíróság által figyelembe nem vett mennyiségekkel és tételekkel szükséges kiegészíteni. Álláspontja szerint a megvalósult műszaki tartalom szerződéses ellenértéke 1.429.560 forinttal, míg a pótmunkák körében 2.741.040 forinttal növelendő. A teljesült munkák alapján az I. rendű alperest megillető vállalkozói díj így 141.495.288 forint és a pótmunkák ellenértéke 18.821.040 forint, együtt összesen 157.316.328 forint. Az I. rendű felperes 166.630.800 forintos teljesítésére tekintettel a tartozatlanul megfizetett vállalkozói díj 9.314.472 forint, aminek 2008. január 8-tól az ítélet meghozataláig kamatokkal növelt összege 18.282.120 forint. Az I. rendű felperes II. rendű alperessel szembeni kártérítési keresetének elutasítása elsőfokú ítéletben szereplő érveit osztotta, figyelemmel arra, hogy a II. rendű alperes ellátta a műszaki ellenőri tevékenységét, ami nem azonos a műszaki vezető szereppel, ezért mellőzte az ítélet indokolásából a műszaki vezető feladataira és felelősségére vonatkozó indokolást és annak jogszabályi hivatkozását. Teljes egészében egyetértett az I. rendű felperes III. rendű és IV. rendű alperesekkel szembeni keresetét elutasító elsőfokú ítéleti indokokkal.

[20] A másodfokú bíróság a viszontkereset tekintetében megállapította, hogy az I. rendű felperes, mint kölcsönvevő, a II. rendű felperes pedig, mint készfizető kezes 18.320.000 forinttal és kamataival tartozik az I. rendű alperesnek. Rámutatott, hogy a 2009. május 27-i 2.000.000 forintos teljesítés nem a kölcsönhöz kapcsolódott. A 8.550.000 forint I. rendű felperes által elismert vállalkozói díj tartozás csökkent a 2009. május 27-én teljesített 2.000.000 forinttal, ezért 6.550.000 forint megfizetésére előterjesztett viszontkereseti kérelem alapos. A 7.800.000 forintos követelés megítélése tekintetében egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az I. rendű felperes nem tudta bizonyítani, hogy a „közműtervek szerződés szerint” megnevezésű számlán feltüntetett jogcímmel szemben a tényleges teljesítés az I. rendű felperes által az I. rendű alperesnek értékesített csövekkel függött össze, ezért a kifizetés nem volt jogalap nélküli.

[21] A másodfokú bíróság jogerős ítéletében rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság helyes tartalommal nyújtott tájékoztatást az I. rendű felperesnek a bizonyítási teherről és lefolytatott minden olyan indítványozott bizonyítást, ami nem ütközik a Pp. 3. § (4) bekezdésébe és 141. § (6) bekezdésébe. További bizonyítás lefolytatása szükségtelen lett volna, és alaptalan az I. rendű felperesnek a szakértői vélemény további kiegészítése és új szakértő kirendelése iránti indítványa is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [22] A jogerős ítélettel szemben az I. rendű és II. rendű felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára történő utasítását, másodlagosan az alperes viszontkeresetének elutasítását és a kereseti kérelmüknek történő teljes körű helyt adást kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet sérti az 1952. évi III. törvény (Pp.) 206. § (2) bekezdését, 164. §-át és 221. §-át. Szerintük a bizonyítékok mérlegelése egyoldalú volt, a bíróság kizárólag az alperesi előadásokat vette figyelembe. Kifogásolták, hogy a bíróság bizonyítási indítványaik ellenére nem folytatott le további bizonyítást, a felmerült bizonyítékokat - különösen a szakértői véleményt - kirívóan okszerűtlenül mérlegelte. Állították, hogy a szakértő megtévesztő, hibás, zavaros, részben végzettség nélküli, becslésen alapuló ellenőrizhetetlen számításai alapján téves, megalapozatlan ítéletek születtek. Szerintük a szakvélemény elfogadhatónak igazolt 119.000.000 forint fiktív teljesítést, amely mögött fizikai megvalósulás nincs. Erre is tekintettel új szakértői kirendelése indokolt lett volna. Kifogásolták ... felelős műszaki vezető nyilatkozatainak nem megfelelő értékelését és meghallgatásának mellőzését. Több szakértői megállapítás vonatkozásában kompetencia hiányra, aggályos megállapításokra hivatkoztak, kifogásolták a szakértői vizsgálatok módszereit. Álláspontjuk szerint ténylegesen legalább 101.722.551 forint értékű munka nem készült el, a kivitelezett munkák pedig a terveknek nem felelnek meg. Állították, hogy pótmunkák megrendelésére nem került sor, műszaki átadás-átvétel szabályszerűen nem történt.
- [23] Az I. rendű és II. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmükben előadták, hogy a viszontkereseti kérelem alapján a bíróság tévesen ítelt meg az I. rendű alperes javára 7.800.000 forintot, ilyen értékben ugyanis az I. rendű alperes részére az I. rendű felperes csöveket értékesített, így a „közműtervek szerződés szerint” elnevezés ténylegesen ezt jelentette. A kölcsönszerződés alapján valóban fennáll felperesi tartozás, azonban 2.000.000 forintot 2009. június 15-én megfizettek, így a tartozás ezzel csökkentendő. A 6.550.000 forintos számlával összefüggésben kifogásolták, hogy a termálkút építés járulékos munkái nem valósultak meg. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az I. rendű alperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy az érintett tervköteles munkálatok elvégzésre kerültek.
- [24] A felülvizsgálati kérelemben előadásokat tettek a 4.998.924 forintos szolgáltatási díj visszafizetése iránti igénnyel összefüggésben is. Kifogásolták továbbá az I. rendű felperes és az I. rendű alperes közötti vállalkozási szerződés építési szerződésnek minősítését. Előadásokat tettek egy jelen üggyel összefüggő, felfüggesztett eljárásra és a jelen ügyben elrendelt

biztosítási intézkedésre is.

- [25] Az I-III. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett –, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Akár a konkrét jogszabályhely megjelölése, akár a jogszabálysértés szöveges előadása hiányzik a felülvizsgálati kérelem érdemben nem bírálható el (BH 2005.290., BH 2011.259.). Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet többféle okból is támadja, vagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel [1/2016. (II.15.) PK vélemény 6. pont]. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek (BH 2015.307.). A Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében felülvizsgálattal csak a jogerős ítélet rendelkezései támadhatók és a Pp. 271. § (1) bekezdés a) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak az első fokon jogerőre emelkedett határozat ellen. A Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.
- [27] A fenti jogszabályi rendelkezések alapján a Kúria érdemben kizárólag a felülvizsgálati kérelemben megjelölt és indokolással ellátott jogszabálysértések körében vizsgálta felül a jogerős ítéletet. Nem képezte a felülvizsgálat tárgyát a felperesek felülvizsgálati kérelmével nem érintett, I. rendű alperest marasztaló jogerős ítéleti rendelkezés, továbbá a vizsontkereseti kérelem 4. pontjában érvényesített, első fokon elutasított és fellebbezés híján első fokon jogerőre emelkedett ítéleti rendelkezés. A Kúria nem tudta értékelni továbbá a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozásait, amelyek pontos jogszabályi hivatkozási alapja nem volt megjelölve, illetve azon előadásokat sem, amelyek nem jelen peres eljárásra vonatkoztak.
- [28] Az érdemben vizsgálható felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [29] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem jogszabálysértő.
- [30] Az I. rendű felperes és az I. rendű alperes közötti jogviszonyt a bíróság helyesen minősítette, miután az építési szerződés a vállalkozási szerződés sajátos fajtája. A konkrét jogvitára vetítve ez azt jelenti, hogy a Ptk. felülvizsgálati kérelemben megjelölt különös rendelkezései (Ptk. 402-405. §-ok)

mellett a vállalkozási jogviszonyra a vonatkozó általános szabályok is irányadók. Alaptalan az 1997. évi LXXVII. törvény 40. § (2) bekezdésének megsértésére történő utalás is, tekintettel egyrészt arra, hogy a másodfokú bíróság az ezzel összefüggő indokolást az ítéletből mellőzte, másrészt pedig e jogszabály nem a műszaki ellenőrre vonatkozó jogszabályi előírásokat tartalmazza, a II. rendű alperes perbeli szerepét illetően pedig kizárólag e minőség volt felvethető és vizsgálható.

[31] A peres eljárásban az egyik döntő eljárásjogi kérdés az volt, hogy a kereseti kérelemben tett tényállítások fényében a bizonyítási teher [Pp. 164. § (1) bekezdés] hogyan oszlik meg a felek között. A perbeli építési-vállalkozási jogviszonyban teljesítésigazolások történtek, ami alapján végszámla került kiállításra és a megrendelő ez alapján a vállalkozói díjat ki is fizette. Ilyen adatok mellett a vállalkozási jogviszonyokban általánosan érvényesülő azon bizonyítási szabályhoz képest, hogy a vállalkozási szerződés teljesítését a vállalkozónak kell igazolnia a díjigény iránti követeléséhez, a bizonyítási teher megfordult, és azt a megrendelőnek kellett bizonyítania, hogy mindezen bizonyítékok ellenére a munkák egy részének teljesítése nem történt meg. A bíróság helyesen döntött, amikor e kérdésben a bizonyítási terhet az I. rendű felperesre osztotta és a bizonyítatlanság jogkövetkezményeit ennek folytán neki kell viselnie.

[32] Ugyancsak lényeges eldöntendő kérdés volt, hogy az I. rendű alperesnek az építési-vállalkozási jogviszony alapján milyen munkákat kellett elvégeznie. Helyes kiinduló pontja volt a bíróságnak, hogy az I. rendű felperes és az I. rendű alperes közötti építési-vállalkozási szerződés tárgya kizárólag előkészítő munkák elvégzése volt. Az I. rendű alperes által elvégzendő feladatok tekintetében tehát nem komplett tervekből, hanem a szerződésben egyértelműen meghatározott, csökkentett műszaki tartalomról kellett kiindulni és ehhez a műszaki tartalomhoz igazodóan kellett a teljesítés mértéke tekintetében állást foglalni.

[33] A bíróság a perben jelentős azon tény vonatkozásában, hogy melyek voltak a ténylegesen teljesített és az el nem végzett munkák a felek közötti szerződésben foglalt műszaki tartalomhoz képest, szakértőt rendelt ki, akinek a kompetenciájával összefüggő aggályok nem merültek fel, ugyanis a szerződés teljesítésének megítéléséhez nem merült fel olyan villamossági szakkérdés, amely külön erre irányuló szakértői kompetenciát kívánt volna meg. A villamossági csatlakozás és térvilágítás megvalósítása tekintetében a szükséges bizonyítékok a szakértői állásfoglaláshoz rendelkezésre álltak. A terület megtisztításával összefüggésben erdészeti, erdőgazdálkodási szakértelemre nem volt szükség, miután a terület megtisztításához szükséges munka elvégzése, nem pedig a kitermelt famennyiség volt a perben releváns kérdés.

[34] Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra is, hogy az ügyben további bizonyítás lefolytatásának szükségessége nem

állapítható meg, részben a teljesítéstől számított sok éves időmúlás, a munkaterület 2007. őszi állapotának ellenőrizhetetlen és igazolhatatlan körülményekre visszavezethető megváltozása, részben pedig amiatt, mert a megfelelő előzetes bírói tájékoztatást követően csak késedelmesen előterjesztett bizonyítási kérelmek alapján további bizonyítás lefolytatására nem kerülhetett sor. Összességében a bíróság a felmerült bizonyítékokat helyesen, okszerűen és logikusan mérlegelte [Pp. 206. § (1) bekezdés], a bizonyítékok felülmérlegelésére pedig lehetőség nincsen (BH 2012.179., BH 2002.29.).

[35] A Pp. 206. § felülvizsgálati kérelemben hivatkozott (2) bekezdése kimondja, hogy a per adataival egybevetett mérlegelés alapján a bíróság azt is meggyőződése szerint ítéli meg, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani annak, ha a személyes megjelenésre idézett fél nem jelent meg, vagy a fél vagy képviselője valamely felhívásnak nem tett eleget, a hozzá intézett kérdésre nem felelt, vagy kijelentette, hogy valamely tény valóságáról nincs tudomása vagy arra nem emlékszik. E szabály a per menetével összefüggő egyéb körülményekre kiterjedő szabad bírói mérlegelés szabálya, amelynek korlátját az indokolási kötelezettség [Pp. 221. § (1) bekezdés] adja. A bíróság ítéletében e kötelezettségének megfelelően eleget tett, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott egyoldalú és csak az I. rendű alperesi előadásokat figyelembe vevő és értékelő bizonyítékmérlegelési tevékenység nem állapítható meg.

[36] A másodfokú bíróság jogerős ítéletében egyenként indokolta a vitatott munkatételeket, ahol pedig egyetértett az elsőfokú ítélet indokaival, ott erre való utalást tartalmaz a határozat. Ennek kapcsán helyesen állapította meg a bíróság, hogy a felek közötti építési-vállalkozási szerződés díjmegállapodásra vonatkozó sajátossága az, hogy a kikötött vállalkozói díj a szerződéses mennyiségek által meghatározott műszaki tartalom átalánydíja. Ugyanez igaz a vitatott pótmunkákkal összefüggésben is. Helyes indokokkal jutott a bíróság arra a következtetésre, hogy a szerződésmódosítással érintett pótmunkák elszámolására is lehetőség van, ugyanis a 2007. október 19-i okirattal azok elfogadására került sor, ... műszaki ellenőr pedig a munkákat igazolta. A műszaki átadás-átvétellel kapcsolatos I. rendű felperesi kifogások sem megalapozottak, ugyanis habár a jegyzőkönyvet a felperesek nem személyesen írták alá, a teljesítés igazolása mellett a végszámla aláírásával a végszámla benyújtására való jogosultság elismerésére került sor. A teljesítés felperesi elismerését igazolja az is, hogy utóbb még referencia levelet is kiállított a II. rendű felperes, amiben az I. rendű alperes szerződésszerű megfelelő teljesítését igazolta.

[37] Ugyancsak nem jogszabálysértő a 7.800.000 forint viszontkereseti kérelemmel érvényesített I. rendű alperesi követelés megítélése, tekintettel arra, hogy azt az I. rendű felperes sem vitatta, hogy a számlán megjelölt „közműtervek

szerződés szerint" jogcímű követelése az I. rendű alperessel szemben nem volt, ezért a Pp. 164. § (1) bekezdésére is figyelemmel azt neki kellett volna bizonyítania, hogy saját előadásnak megfelelően a munkaterületen visszamaradt csövek ellenértéke került feltüntetésre a számlán. Ezt az állítását az I. rendű felperes bizonyítani nem tudta, ezért az I. rendű alperes visszakövetelési igénye megalapozott.

[38] A nem vitatott összegben az I. rendű alperes által folyósított kölcsön kapcsán azt a felperesek szintén nem bizonyították, hogy 2.000.000 forintot visszafizettek az I. rendű alperes részére, a 8.550.000 forintos számlával összefüggésben pedig 2.000.000 forintos teljesítést a bíróság figyelembe vett és ennek folytán a felpereseket csak a 6.550.000 forintban marasztalta. Alaptalanul kifogásolták a felperesek a termálkút építés járulékos munkáira vonatkozó bizonyítási teher kiosztását is, ugyanis miután a felperesek okiratban ismerték el a 8.550.000 forint összegű számlában szereplő tartozásukat, e tartozáselismerő nyilatkozatot követően nem az érintett tervköteles munkálatok elvégzését, hanem azt volt szükséges a Pp. 164. § (1) bekezdése és a Ptk. 242. § (1) bekezdése szerint bizonyítani, hogy az elismert követelés nem állt fenn. E kötelezettségüknek nem tudtak eleget tenni, ezért marasztalásuk nem jogszabálysértő.

[39] Összességében a másodfokú bíróság - a szükséges indokokkal kiegészítve az elsőfokú ítéletet - a felek közötti jogviszonyban helyes elszámolást téve döntött a kereseti kérelemről és a viszontkereseti kérelemről. A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a **felülvizsgálattal támadott részében** hatályában fenntartotta.

Záró rész

[40] Az I. és II. rendű felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelesek az I. rendű, II. rendű és III. rendű alperesek áfát nem tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. A IV. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő és igazolható költsége sem merült fel a felülvizsgálati eljárásban, ezért az ő vonatkozásában a Kúria a költségekről való határozathozatalt mellőzte.

[41] A le nem rótt felülvizsgálati illeték viseléséről a Kúria az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján határozott.

[42] A Kúria a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése folytán - kérelemre - tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2017. január 26.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Szakály Noémi s.k. bíró